

Llenwch y ffurflen gais hon a'i hanfon yn ôl atom cyn gynted â phosib. Dim ond o'r dyddiad rydym yn ei derbyn y gallwn ystyried talu budd-dal.

Cyn i chi lenwi'r ffurflen hon, darllenwch dudalen 3 o'r llyfryn nodiadau a ddaeth gyda'r ffurflen hon.

Amdanoch chi

Rhowch eich manylion personol i ni. Os ydych yn llenwi'r ffurflen hon ar ran rhywun arall, dywedwch wrthym amdanynt hwy, nid chi.

1 Cyfenw neu enw teuluol

Pob enw arall yn llawn

Teitl

Er enghraifft, Mr, Mrs, Miss, Ms

Llythrennau

Rhifau

Llythyren

2 Rhif Yswiriant Gwladol

3 Dyddiad geni
(diwrnod/mis/blwyddyn)

4 Rhyw

Gwryw

Menyw

5 Cyfeiriad lle rydych chi'n byw

Cod post

6 Rhif ffôn yn ystod y dydd lle y gallwn gysylltu â chi neu adael neges.

Rhif ffôn,

yn cynnwys y cod deialu

Ticiwch i ddweud wrthym sut yr hoffech i ni gysylltu â chi.

Ffôn

Ffôn testun

Nid yw ein gwasanaeth ffôn testun yn derbyn negeseuon testun o ffonau symudol.

Rhif ffôn symudol

Amdanoch chi (parhad)

7 **Beth yw eich cenedligrwydd?**

Er enghraifft, Prydeinig, Sbaenaidd, Twrcaidd

8 **A ydych yn byw ym Mhrydain Fawr fel arfer?**

Ystyr Prydain Fawr yw Cymru, Lloegr a'r Alban.

I gael rhagor o wybodaeth darllenwch dudalen 7 o'r **nodiau**.

Ydw

Gallwch barhau isod.

Na

Ewch i gwestiwn 9.

Os ydych yn byw yng Nghymru ac yr hoffech i ni gysylltu â chi yn Gymraeg yn y dyfodol, ticiwch y blwch hwn.

9 **A ydych wedi bod dramor am gyfanswm o fwy na 13 wythnos yn ystod y 52 wythnos diwethaf?** Ystyr dramor yw y tu allan i Brydain Fawr.

Ydw

Gallwch barhau isod.

Na

Ewch i gwestiwn 10.

Dywedwch wthym pa bryd aethoch dramor.

O

I

Dywedwch wrthym i ble yr aethoch.

Dywedwch wrthym pam yr aethoch.

Os ydych wedi bod dramor fwy nag unwaith yn ystod y 52 wythnos diwethaf, dywedwch y dyddiadau yr aethoch dramor, ble yr aethoch a pham yng nghwestiwn 49 **Gwybodaeth ychwanegol**.

10 **Ym mha fath o lety rydych yn byw ynddo?**

Er enghraifft, efallai eich bod yn byw mewn tŷ, byngalo, fflat, tai â chymorth, cartref gofal preswyl, cartref nyrsio neu rywle arall.

Llofnodi'r ffurflen ar ran rhywun arall

11 Llofnodi'r ffurflen ar ran rhywun arall

Gallwch lenwi'r ffurflen hon ar ran oedolyn arall, ond rhaid iddynt lofnodi'r ffurflen eu hunain heblaw bod **un o'r canlynol yn gymwys**. Ticiwch bob blwch perthnasol.

- Rwyf yn dal pŵer atwrnai i dderbyn a delio â'u budd-daliadau o'r adran nawdd cymdeithasol, neu
- Rwyf yn gweithredu fel dirprwy iddynt, a benodwyd gan y Llys Gwarchod.

Anfonwch y ddogfen berthnasol (neu gopi ardystiedig) atom gyda'r ffurflen gais hon a llofnodwch y datganiad ar eu rhan. Mae'n rhaid i gopïau gael eu hardystio a'u llofnodi eu bod yn wir a chyflawn gan y person mae'r ffurflen hon amdanynt, cyfreithiwr neu stoc brocer.

- Rwy'n Benodai, a benodwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau (DWP), i dderbyn a delio â'u budd-daliadau a'u llythyrau o'r adran nawdd cymdeithasol.

Byddwn yn anfon pob llythyr ynghylch Lwfans Gweini atoch chi.

- Ni allant ymdopi â'u materion yn sgîl problem iechyd meddwl neu anabledd dysgu.

Byddwn yn cysylltu â chi ynglŷn â hyn. Os na all y cwsmer reoli eu materion eu hunan, gall yr Adran Gwaith a Phensiynau eich penodi chi i gael eu budd-daliadau ac i ddelio â llythyrau gan nawdd cymdeithasol.

- Maent mor sâl neu anabl, maent yn ei chael yn amhosibl llofnodi'r ffurflen eu hunain.

Byddwn yn cysylltu â chi ynghylch hyn.

- Rwyf yn gwneud cais ar eu rhan o dan y rheolau arbennig.

Mae'n rhaid i chi ddarllen y **nodiau ynglŷn â rheolau arbennig** ar dudalen 8 o'r **nodiau**. Yna penderfynu os dylech dicio'r blwch hwn.

Os nad yw'r person yn gwybod eich bod yn llofnodi'r ffurflen hon ar ei ran, dywedwch wrthym pam.

Eich enw

Llythrennau

Rhifau

Llythyren

Rhif Yswiriant Gwladol

Dyddiad geni

(diwrnod/mis/blwyddyn)

Eich cyfeiriad

Rhif ffôn yn ystod y dydd,
yn cynnwys y cod deialu

Eich salwch neu anableddau a'r driniaeth neu'r cymorth a gewch

12 Rhestrwch fanylion eich salwch neu anableddau ar wahân yn y tabl isod.

Ystyr salwch neu anableddau yw anawsterau corfforol, gyda'ch golwg, gyda'ch clyw neu'ch lleferydd neu broblemau iechyd meddwl.

Os oes gennych restr presgripsiwn diweddar wedi'i hargraffu, anfonwch hi atom gyda'r ffurflen hon. Os byddwch yn anfon eich rhestr bresgripsiwn atom, nid oes yn rhaid i chi ddweud wrthym am eich meddyginiaethau a'r dogn yn y tabl isod.

Gallwch weld y dogn ar label eich meddyginiaeth.

Ystyr triniaethau yw pethau fel ffisiotherapi, therapi lleferydd, therapi galwedigaethol neu ymweld â chanolfan gofal dydd neu weithiwr iechyd meddwl proffesiynol ar gyfer cynghori neu driniaethau eraill.

Enw'r salwch neu'r anabledd.	Ers faint mae'r salwch neu'r anabledd wedi bod gennych?	Pa feddyginiaethau neu driniaethau (neu'r ddau) a ragnodwyd i chi ar gyfer y salwch neu'r anabledd hwn?	Beth yw'r dogn a pha mor aml rydych yn cymryd pob un o'r meddyginiaethau neu pa mor aml y byddwch yn cael triniaeth?
Enghraifft Clefyd Alzheimer	Dwy flynedd	Aricept	10 miligram (mg) Un dabled y dydd
Enghraifft Methiant yr arenau	Blwyddyn	Dialysis	Dwywaith yr wythnos
Enghraifft Rhannol ddall	Tua deng mlynedd	Dim	Dim

Os oes angen rhagor o le arnoch i ddweud wrthym am eich salwch neu anableddau, gallwch barhau yng nghwestiwn 49 **Gwybodaeth ychwanegol**.

Eich salwch neu anableddau a'r driniaeth neu'r cymorth a gewch (parhad)

13 Ar wahân i'ch Meddyg Teulu, yn y 12 mis diwethaf ydych chi wedi gweld unrhyw un ynglŷn â'ch salwch neu anableddau?

Er enghraifft, meddyg neu arbenigwr yn yr ysbyty, nyrs ranbarthol neu arbenigol, nyrs seiciatrig gymunedol, therapydd galwedigaethol, seicotherapydd, awdiolegydd neu weithiwr cymdeithasol.

Ydw Gallwch barhau isod.

Na Ewch i gwestiwn 14.

Ei enw (Mr,Mrs,Miss,Ms,Dr)

Ei alwedigaeth neu faes arbenigol

Y cyfeiriad lle ewch i'w weld

Er enghraifft, cyfeiriad y ganolfan iechyd neu'r ysbyty

Ei rif ffôn,

yn cynnwys y cod deialu

Eich rhif cofnod yr ysbyty

Gallwch weld hwn ar eich cerdyn neu lythyr apwyntiad.

Mewn perthynas â pha salwch neu anabledd rydych yn mynd i'w weld?

Pa mor aml rydych yn ei weld oherwydd eich salwch neu anableddau?

Pryd aethoch i'w weld oherwydd eich salwch neu anableddau ddiwethaf?

Os ydych chi wedi gweld mwy nag un gweithiwr proffesiynol, rhowch eu manylion cyswllt i ni, beth maent yn ei drin i chi a phryd yr aethoch i'w gweld ddiwethaf yng nghwestiwn 49 **Gwybodaeth ychwanegol.**

Eich salwch neu anableddau a'r driniaeth neu'r cymorth a gewch (parhad)

14 A oes unrhyw un arall yn eich helpu oherwydd eich salwch neu anableddau?
Er enghraifft, gofalwr, gweithiwr cynnal, nyrs, ffrind, cymydog neu aelod o'r teulu.

Oes Gallwch barhau isod.

Na Ewch i gwestiwn 15.

Ei enw

Ei gyfeiriad

Cod post

Ei rif ffôn,
yn cynnwys y cod deialu

Pa gymorth a gewch ganddynt?

Eu perthynas â chi

Pa mor aml y byddwch yn eu gweld?

Os oes mwy nag un person yn eich helpu, rhowch eu henw a sut maent yn eich helpu yng nghwestiwn 49 **Gwybodaeth ychwanegol.**

15 **Eich meddyg teulu**

Rhoi manylion o ffeithiau meddygol yn unig mae Meddyg Teulu, nid ydynt yn penderfynu os gallwch gael Lwfans Gweini.

Ei enw

Os nad ydych yn gwybod enw eich meddyg teulu, rhowch enw'r feddygfa neu'r ganolfan iechyd i ni.

Ei gyfeiriad

Cod post

Ei rif ffôn,
yn cynnwys y cod deialu

Pryd yr aethoch i'w weld oherwydd eich salwch neu anableddau ddiwethaf?

Eich salwch neu anableddau a'r driniaeth neu'r cymorth a gewch (parhad)

16 Caniatâd

Efallai y byddwn am gysylltu â'ch meddyg teulu, neu'r bobl neu'r sefydliadau sy'n ymwneud â chi, i gael gwybodaeth sy'n gysylltiedig â'ch cais. Gallai hyn gynnwys gwybodaeth feddygol. Nid oes rhaid i chi roi caniatâd i ni gysylltu gyda'r bobl neu'r sefydliadau hyn, ond os na wnewch hynny, gallai olygu na allwn wneud yn siŵr fod gennych hawl i'r budd-dal rydych yn gwneud cais amdano.

Gallwn ni, neu unrhyw weithiwr gofal iechyd proffesiynol sy'n gweithio i sefydliad a gymeradwyir gan yr Ysgrifennydd Gwladol, ofyn i unrhyw berson neu sefydliad i roi unrhyw wybodaeth iddynt hwy neu ni, yn cynnwys gwybodaeth feddygol, sydd ei hangen arnom i ymdrin â:

- y cais hwn am fudd-dal, neu
- unrhyw apêl neu ailystyriaeth arall ynghylch penderfyniad yn ymwneud â'r cais hwn.

Ticiwch un o'r opsiynau caniatâd isod yna llofnodwch a rhowch y dyddiad isod.

Rwyf yn rhoi caniatâd i chi gysylltu â'r bobl neu'r sefydliadau perthnasol, fel y nodir yn y datganiad uchod.

Nid wyf yn rhoi caniatâd i chi gysylltu â'r bobl neu'r sefydliadau perthnasol, fel y nodir yn y datganiad uchod.

Llofnod

Dyddiad

Sicrhewch eich bod hefyd yn llofnodi a rhoi'r dyddiad ar y datganiad yng nghwestiwn 50.

Eich salwch neu anableddau a'r driniaeth neu'r cymorth a gewch (parhad)

17

Rheolau arbennig

Mae'n **rhaid** i chi ddarllen tudalen 8 o'r **nodiadau** ynglŷn â rheolau arbennig cyn i chi gwblhau'r cwestiwn hwn.

Mae'r rheolau arbennig yn gymwys i bobl sydd â chlefyd cynyddol ac na ddisgwylir iddynt fyw yn hirach na chwe mis arall.

Os nad ydych yn gwneud cais o dan y rheolau arbennig, ewch i gwestiwn 18.

Os ydych yn gwneud cais o dan y rheol arbennig, ticiwch y blwch hwn.

Os ydych yn gwneud cais o dan y rheolau arbennig, ewch yn syth i gwestiwn 43.

Yna dychwelwch y ffurflen hon atom gydag adroddiad DS1500. Gallwch gael yr adroddiad gan eich meddyg neu arbenigwr.

Os nad ydych wedi cael eich adroddiad DS1500 erbyn i chi gwblhau'r ffurflen gais, anfonwch y ffurflen gais atom ar unwaith. Os byddwch yn aros, gallech golli arian. Dychwelwch yr adroddiad DS1500 cyn gynted â phosibl.

Sicrhewch eich bod yn llofnodi'r **caniatâd** uchod a'r **datganiad** yng nghwestiwn 50.

Os ydych yn gwneud cais o dan y rheolau arbennig, ewch i gwestiwn 43.
Nid oes rhaid i chi ateb mwy o gwestiynau cyn hynny.

18 A oes gennych unrhyw adroddiadau am eich salwch neu'ch anableddau?

Gallent fod gan unigolyn sy'n eich trin, er enghraifft, therapydd galwedigaethol, meddyg yn yr ysbyty neu gynghorydd. Gall fod yn adroddiad asesu, cynllun gofal neu rywbeth tebyg.

Oes Anfonwch gopi atom, os oes gennych un.

Na Ewch i gwestiwn 19.

Peidiwch â phoeni os nad oes gennych unrhyw adroddiadau. Anfonwch eich ffurflen gais.

Eich salwch neu anableddau a'r driniaeth neu'r cymorth a gewch (parhad)

19 A ydych ar restr aros ar gyfer llawdriniaeth?

Ydw Dywedwch wrthym am hyn yn y tabl isod. **Na** Ewch i gwestiwn 20.

Y dyddiad y cawsoch eich rhoi ar y rhestr aros	Pa lawdriniaeth y byddwch yn ei chael?	Pryd y dylech gael y llawdriniaeth, os gwyddoch hynny?
Enghraifft 1 Mawrth 2011	Llawdriniaeth i osod clun dde newydd	1 Gorffennaf 2011

20 A ydych wedi cael unrhyw brofion ar gyfer eich salwch neu'ch anableddau?

Er enghraifft, briglif, ymarfer peiriant cerdded, prawf clywed neu brawf golwg neu rywbeth arall.

Ydw Dywedwch wrthym amdanynt yn y tabl isod. **Na** Ewch i gwestiwn 21.

Dyddiad a math o brawf	Canlyniadau
Enghraifft Chwefror 2011 prawf melin draed	Pedair munud (cam 2)

21 Ble mae'r toiled yn eich cartref?

Fyny'r grisiau **Lawr grisiau** **Arall**
Dywedwch ble wrthym.

22 Ble rydych yn cysgu yn eich cartref?

Fyny'r grisiau **Lawr grisiau** **Arall**
Dywedwch ble wrthym.

Eich salwch neu anabledau a'r driniaeth neu'r cymorth a gewch (parhad)

23 Rhestrwch unrhyw gymhorthion neu addasiadau rydych yn eu defnyddio.

Rhowch dic yn yr ail flwch yn erbyn y rhai a ragnodwyd gan weithiwr gofal iechyd proffesiynol, er enghraifft, therapydd galwedigaethol.

Os ydych yn cael anhawster wrth ddefnyddio unrhyw gymhorthion neu addasiadau neu os oes angen cymorth person arall i'w defnyddio, dywedwch wrthym yn y tabl isod.

I gael rhagor o wybodaeth darllenwch dudalen 9 o'r **nodiaid**.

Cymhorthion ac addasiadau	✓	Sut mae hyn yn eich helpu?	Pa anawsterau a gewch wrth ddefnyddio'r cymorth neu'r addasiad hwn?
Enghraifft Chwyddwydr		Mae'n fy helpu i weld testun yn y papur newydd.	Dim
Enghraifft Liff t grisiau		Mae'n fy helpu i fynd i fyny a lawr y grisiau	Mae angen help arnaf i fynd i'r gadair a chodi ohoni.

Os oes angen rhagor o le i ddweud wrthym am eich cymhorthion neu addasiadau, gallwch barhau yng nghwestiwn 49 **Gwybodaeth ychwanegol**.

Eich anghenion gofal yn ystod y dydd

Mae yn ystod y dydd yn cynnwys gyda'r nos. Mae anghenion gofal yn ystod y nos yn cael eu trafod ymhellach ymlaen.

Ystyr anghenion gofal yw cymorth neu oruchwyliaeth oherwydd salwch neu anabledd gyda:

- thasgau bob dydd fel codi o'r gwely neu fynd i'r gwely, gwisgo, ymolchi
- cymryd rhan mewn hobiau, diddordebau, gweithgareddau cymdeithasol neu grefyddol penodol, neu
- cyfathrebu.

Ystyr cymorth yw cymorth corfforol, arweiniad neu anogaeth gan rywun arall fel y gallwch gyflawni'r dasg.

Defnyddiwch y blychau ticio i ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch fel arfer. Ystyr fel arfer yw'r rhan fwyaf o'r amser.

Mae'n bwysig eich bod yn rhoi gwybod wrthym am unrhyw anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch, p'un a ydych yn ei gael neu beidio.

I gael rhagor o wybodaeth am ofal a goruchwyliaeth, darllenwch dudalen 5 o'r nodiadau.

24

A ydych yn cael anawsterau neu a oes angen cymorth arnoch fel arfer i godi o'r gwely yn y bore neu i fynd i'r gwely gyda'r nos?

Ydw

Ticiwch y blychau sy'n berthnasol i chi.

Na

Ewch i gwestiwn 25.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

- i fynd i'r gwely
- i godi o'r gwely

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen:

- anogaeth i godi o'r gwely yn y bore
- anogaeth i fynd i'r gwely gyda'r nos

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch i godi o'r gwely neu fynd iddo?

Er enghraifft, efallai y byddwch yn mynd yn ôl i'r gwely yn ystod y dydd neu rydych yn aros yn y gwely drwy'r dydd.

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 25.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

25 **A ydych yn cael anhawster neu a oes angen help arnoch gyda'ch anghenion toiled?**

Mae hyn yn golygu pethau fel cyrraedd y toiled, defnyddio'r toiled, comôd, padell gwely neu botel. Mae hefyd yn golygu defnyddio neu newid cymhorthion anymataliaeth, cathetr neu lanhau eich hun.

Ydw Gallwch barhau isod. **Na** Ewch i gwestiwn 26.

Dywedwch wrthym pa gymorth sydd ei angen arnoch a pha mor aml.

Er enghraifft

Os oes angen help arnoch i gyrraedd a defnyddio'r toiled bedair gwaith y diwrnod, byddech yn cwblhau'r blychau fel y dangosir isod.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

- gyda fy anghenion toiled

Pa mor aml pob diwrnod?

4

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

- gyda fy anghenion toiled
- gyda fy anghenion anymataliaeth

Pa mor aml pob diwrnod?

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen:

- anogaeth gyda fy anghenion toiled
- anogaeth gyda fy anghenion anymataliaeth

Pa mor aml pob diwrnod?

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch gyda'ch anghenion toiled?

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod. **Na** Ewch i gwestiwn 26.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

26

A ydych yn cael anhawster neu a oes angen help arnoch fel arfer gydag ymolchi, cael bath, cael cawod neu ofalu am eich ymddangosiad?

Mae hyn yn golygu pethau fel mynd i'r bath neu'r gawod neu ddod allan ohono/ohoni, gofalu am eich ymddangosiad neu ofalu am eich hylendid personol gan gynnwys pethau fel glanhau eich dannedd, golchi eich gwallt, eillio neu rywbeth felly.

Ydw Gallwch barhau isod.

Na Ewch i gwestiwn 27.

Dywedwch wrthym pa gymorth sydd ei angen arnoch a pha mor aml.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

Pa mor aml pob diwrnod?

- i ofalu am fy ymddangosiad
- mynd i'r bath a chodi ohono
- ymolchi a sychu fy hun neu ofalu am fy hylendid personol
- defnyddio cawod

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen:

Pa mor aml pob diwrnod?

- anogaeth i ofalu am fy ymddangosiad
- anogaeth i ymolchi, cael bath, cael cawod, sychu fy hun neu ofalu am fy hylendid personol, neu fy atgoffa amdanynt

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch i ymolchi, cael bath neu gawod neu ofalu am eich ymddangosiad?

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 27.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

27 A oes gennych anhawster neu a oes angen help arnoch i wisgo neu ddadwisgo?

Oes Gallwch barhau isod. **Na** Ewch i gwestiwn 28.

Dywedwch wrthym pa gymorth sydd ei angen arnoch a pha mor aml.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf: **Pa mor aml pob diwrnod?**

- gyda gwisgo neu gau dillad neu esgidiau
- gyda dadwisgo neu dynnu esgidiau
- gyda dewis dillad addas

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen: **Pa mor aml pob diwrnod?**

- anogaeth i wisgo neu ddadwisgo
- fy atgoffa i newid fy nillad

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch i wisgo neu ddadwisgo?

Er enghraifft, efallai y byddwch yn fyr eich anadl, yn cael poen neu gall gymryd amser hir.

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod. **Na** Ewch i gwestiwn 28.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

28

A oes gennych anhawster neu a oes angen help arnoch i symud o amgylch o dan do? Ystyr o dan do yw unrhyw le y tu mewn, nid lle rydych chi'n byw yn unig.

Oes Ticiwch y blychau sy'n berthnasol i chi.

Na Ewch i gwestiwn 29.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

- i gerdded o dan do
- mynd i fynny neu i lawr y grisiau
- eistedd neu godi o gadair
- symud i gadair olwyn ac allan ohoni

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen:

- anogaeth neu fy atgoffa i symud o amgylch o dan do

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch wrth symud o amgylch o dan do?

Er enghraifft, efallai y byddwch yn gafael mewn dodrefn wrth symud neu gall gymryd amser hir.

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 29.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

29 A ydych yn cwmpo neu'n baglu oherwydd eich salwch neu'ch anableddau?

Er enghraifft, efallai y byddwch yn cwmpo neu'n baglu gan fod gennych gyhyrau gwan, cymalau anystwyth neu mae eich pen-glin yn rhoi, neu efallai bod gennych broblemau gyda'ch golwg, neu gallech lewygu, teimlo'n benysgafn neu gael ffit.

Ydw Gallwch barhau isod. **Na** Ewch i gwestiwn 30.

Beth sy'n digwydd pan fyddwch yn cwmpo neu'n baglu?

Dywedwch wrthym pam y byddwch yn cwmpo neu'n baglu ac os byddwch anafu eich hun.

A oes angen help arnoch i godi ar ôl cwmpo?

Dywedwch wrthym os byddwch yn cael anhawster ar ôl cwmpo a'r help sydd ei angen arnoch gan rywun arall.

Oes Gallwch barhau isod. **Na**

Pryd oedd y tro diwethaf i chi gwmpo neu faglu?

Os nad ydych yn gwybod yr union ddyddiad, dywedwch wrthym yn fras pryd y digwyddodd.

Pa mor aml y byddwch yn cwmpo neu'n baglu?

Dywedwch wrthym yn fras sawl gwaith y gwnaethoch gwmpo neu faglu yn ystod y mis diwethaf neu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

gwaith y mis diwethaf

gwaith y flwyddyn ddiwethaf

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

30

A oes gennych anhawster neu a oes angen help arnoch fel arfer i dorri bwyd, ei fwyta neu yfed?

Mae hyn yn golygu pethau fel cael bwyd neu ddiod i'ch ceg neu adnabod bwydydd ar eich plât.

Oes Gallwch barhau isod.

Na Ewch i gwestiwn 31.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

Pa mor aml pob diwrnod?

- i fwyta neu yfed
- gyda thorri bwyd ar fy mhlât

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen:

Pa mor aml pob diwrnod?

- anogaeth neu fy atgoffa i fwyta neu yfed

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch gyda thorri bwyd, ei fwyta neu yfed?

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 31.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

31 A ydych yn cael anhawster neu a oes angen help arnoch fel arfer gyda chymryd eich meddyginiaeth neu gyda'ch triniaeth feddygol?

Mae hyn yn golygu pethau fel pigiadau, mewnanadlydd, diferion llygaid, ffisiotherapi, therapi ocsigen, therapi lleferydd, triniaeth fonitro, ymdopi â sgîl-effeithiau, a chymorth gan wasanaethau iechyd meddwl. Mae'n cynnwys trin meddyginiaeth a deall pa feddyginiaethau i'w cymryd, faint i'w cymryd a phryd i'w cymryd.

Ydw Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 32.

Dywedwch wrthym pa gymorth sydd ei angen arnoch a pha mor aml.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

Pa mor aml pob diwrnod?

- i gymryd fy meddyginiaeth
- gyda fy nhriniaeth neu therapi

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen:

Pa mor aml pob diwrnod?

- anogaeth neu fy atgoffa i gymryd fy meddyginiaeth
- anogaeth neu fy atgoffa am fy nhriniaeth neu therapi

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch i gymryd eich meddyginiaeth neu gyda thriniaeth feddygol?

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 32.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

32 A oes angen help gan berson arall arnoch i gyfathrebu â phobl eraill?

Er enghraifft, efallai bod gennych broblem iechyd meddwl, anabledd dysgu, anhawster gyda'ch golwg, eich clyw neu eich lleferydd ac mae angen help i gyfathrebu arnoch. Rhowch eich ateb fel pe baech yn defnyddio eich cymhorthion arferol, fel sbectol neu gymorth clyw.

Oes Ticiwch y blychau sy'n berthnasol i chi.

Na Ewch i gwestiwn 33.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

- i ddeall pobl nad wyf yn eu hadnabod yn dda
- cael fy neall gan bobl nad ydynt yn fy adnabod yn dda
- canolbwyntio ar bethau neu eu cofio
- ateb a defnyddio'r ffôn
- darllen llythyrau, cwblhau ffurflenni, ateb post
- gofyn am gymorth pan fo'i angen arnaf

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch gan rywun arall i gyfathrebu â phobl eraill?

Er enghraifft, rydych yn defnyddio Iaith Arwyddion Prydain (BSL).

Oes Dywedwch wrthymam eich anghenion cyfathrebu yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 33.

33 Faint o ddiwrnodau'r wythnos ydych yn cael anhawster neu angen help gydag anghenion gofal rydych wedi dweud wrthym amdanynt yng nghwestiynau 24 i 32?

diwrnodau

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

34

A oes angen help gan berson arall arnoch i gymryd rhan weithgar mewn hobiau, diddordebau, gweithgareddau cymdeithasol neu grefyddol fel arfer?

Mae angen y wybodaeth hon arnom gan ein bod yn ystyried y cymorth sydd ei angen arnoch neu a fyddai ei angen arnoch i gymryd rhan yn y gweithgareddau hyn, yn ogystal â'r help arall sydd ei angen arnoch yn ystod y dydd.

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 35.

Dywedwch wrthym am y gweithgareddau a'r help sydd ei angen arnoch gan berson arall **gartref**.

Beth rydych yn ei wneud neu beth hoffech ei wneud.	Pa help sydd ei angen arnoch neu a fyddai ei angen arnoch gan berson arall i wneud hyn?	Pa mor aml rydych yn ei wneud neu yr hoffech ei wneud?
Enghraifft Gwrando ar gerddoriaeth	Ni allaf weld ac mae'n rhaid i'm gwraig ddod o hyd i'r ddisg sydd ei eisiau arnaf a rhoi'r ddisg yn y peiriant.	Pedair neu bum gwaith yr wythnos

Dywedwch wrthym am y gweithgareddau a'r help sydd ei angen arnoch gan berson arall **pan fyddwch yn mynd allan**.

Beth rydych yn ei wneud neu beth hoffech ei wneud.	Pa help sydd ei angen arnoch neu a fyddai ei angen arnoch gan berson arall i wneud hyn?	Pa mor aml rydych yn ei wneud neu yr hoffech ei wneud?
Enghraifft Nofio	Pan fyddaf yn mynd i'r pwll nofio mae angen help arnaf i newid, sychu fy hun a mynd i'r pwll a dod allan ohono.	Tair gwaith yr wythnos am hanner awr bob tro.

Os oes angen rhagor o le arnoch i ddweud wrthym am eich hobiau, diddordebau, gweithgareddau cymdeithasol neu grefyddol, gallwch barhau yng nghwestiwn 49 **Gwybodaeth ychwanegol**.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y dydd (parhad)

35 A oes angen rhywun i gadw golwg arnoch fel arfer?

Er enghraifft, efallai fod gennych broblem iechyd meddwl, anabledd dysgu, anhawster gyda'ch golwg, eich clyw neu eich lleferydd ac mae angen eich goruchwyllo.

Oes Ticiwch y blychau sy'n berthnasol i chi.

Na Ewch i gwestiwn 37.

Dywedwch wrthym pam bod angen goruchwyliaeth arnoch.

- Er mwyn atal niwed i mi fy hun neu eraill.
- Nid wyf yn ymwybodol o beryglon cyffredin.
- Mae risg y byddaf yn esgeuluso fy hun.
- Mae risg y byddaf yn niweidio fy hun.
- Gallaf grwydro.
- Er mwyn fy annog i beidio ag ymddwyn yn wrthgymdeithasol neu'n ymosodol.
- Gallaf gael ffitiau, cyfnodau o deimlo'n benysgafn neu lewygu.
- Gallaf ddrysu.
- Gallaf glywed lleisiau neu gael syniadau sy'n amharu ar fy ffordd o feddwl.

Pa mor hir allwch chi gael eich gadael yn ddiogel ar y tro?

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr oruchwyliaeth sydd ei angen arnoch gan berson arall?

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 36.

36 Faint o ddiwrnodau'r wythnos ydych chi angen rhywun i gadw llygad arnoch?

diwrnodau

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y nos

Ystyr nos yw pan fo'r cartref wedi cau ar ddiwedd y dydd.

37 A oes gennych anhawster neu a oes angen help arnoch yn ystod y nos?

Mae hyn yn golygu pethau fel gwneud eich hun yn gysurus, mynd i'ch priod le i gysgu, eich rhoi i bwysio yn ôl neu roi eich dillad gwely yn ôl ar y gwely os byddant yn cwmpo oddi arno, cyrraedd y toiled, defnyddio'r toiled, defnyddio comôd, pot gwely neu botel, cyrraedd a chymryd eich tabledi neu feddyginiaethau presgripsiwn a chael unrhyw driniaeth neu therapi.

Oes Dywedwch wrthym yn y **Na** Ewch i gwestiwn 39.
blwch isod.

Dywedwch wrthym pa gymorth sydd ei angen arnoch, pa mor aml a pha mor hir y mae angen y cymorth arnoch bob tro.

Rwy'n cael anhawster neu mae angen help arnaf:

Pa mor aml pob nos?

Am faint o amser?

- i droi neu newid safle yn y gwely munud
- cysgu'n gyfforddus munud
- gyda fy anghenion toiled munud
- gyda fy anghenion anymataliaeth munud
- i gymryd fy meddyginiaeth munud
- gyda thriniaeth neu therapi munud

Rwy'n cael anhawster canolbwyntio neu i gymell fy hun ac mae angen:

Pa mor aml pob nos?

Am faint o amser?

- anogaeth neu fy atgoffa am fy anghenion toiled neu anymataliaeth munud
- anogaeth neu fy atgoffa am feddyginiaeth neu driniaeth feddygol munud

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am yr anhawster a gewch neu'r cymorth sydd ei angen arnoch yn ystod y nos?

Oes Dywedwch wrthym yn y **Na** Ewch i gwestiwn 38.
y blwch isod.

Help gyda'ch anghenion gofal yn ystod y nos (parhad)

38 Faint o nosweithiau'r wythnos ydych yn cael anhawster neu angen help gyda'ch anghenion gofal?

noson

39 A oes angen rhywun i ofalu amdanoch fel arfer?

Er enghraifft, efallai fod gennych broblem iechyd meddwl, anabledd dysgu, anhawster gyda'ch golwg, eich clyw neu eich lleferydd ac mae angen i berson arall aros yn effro i ofalu amdanoch.

Oes Ticiwch y blychau sy'n berthnasol i chi.

Na Ewch i gwestiwn 41.

Dywedwch wrthym pam bod angen i rywun ofalu amdanoch.

- Er mwyn atal niwed i mi fy hun neu eraill.
- Nid wyf yn ymwybodol o beryglon cyffredin.
- Mae risg y byddaf yn niweidio fy hun.
- Gallaf grwydro.
- Er mwyn fy annog i beidio ag ymddwyn yn wrthgymdeithasol neu'n ymosodol.
- Gallaf ddrysu.
- Gallaf glywed lleisiau neu gael syniadau sy'n amharu ar fy ffordd o feddwl.

Faint o weithiau yn ystod y nos mae angen i'r person arall fod yn effro i ofalu amdanoch?

Ar gyfartaledd, am faint o amser mae angen i'r person arall fod yn effro i ofalu amdanoch?

munud

A oes unrhyw beth arall yr hoffech ei ddweud wrthym am pam bod angen rhywun i ofalu amdanoch?

Oes Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 40.

40 Faint o nosweithiau'r wythnos ydych chi angen rhywun i wyllo drostoch?

noson

Help gyda'ch anghenion gofal

41 Dywedwch wrthym am unrhyw beth arall y credwch y dylem ei wybod am yr anhawster sydd gennych neu'r help sydd ei angen arnoch.

Os oes angen rhagor o le arnoch i ddweud wrthym am y cymorth sydd ei angen arnoch neu'r anhawster a gewch gyda'ch anghenion gofal, gallwch barhau yng nghwestiwn 49 **Gwybodaeth ychwanegol.**

42 **Pan ddechreuodd eich anghenion gofal**

Fel arfer, dim ond os bu gennych anhawster neu fod angen help arnoch am chwe mis y gallwch gael Lwfans Gweini.

Rhowch wybod y dyddiad y dechreuodd eich anghenion gofal.

Os nad ydych yn cofio'r union ddyddiad, dywedwch wrthym yn fras pryd oedd hynny.

Amser a dreuliwyd mewn ysbyty, cartref gofal neu rywle tebyg

43 A ydych mewn ysbyty, cartref gofal neu rywle tebyg nawr?

Er enghraifft, cartref gofal preswyl, cartref nyrsio, hosbis neu rywle tebyg.

I gael rhagor o wybodaeth darllenwch dudalen 9 o'r **nodiau**.

Ydw Dywedwch wrthym pryd yr aethoch yno.

Na Ewch i gwestiwn 44.

Rhowch enw a chyfeiriad llawn y lle rydych yn aros yno.

Cod post

Os ydych yn yr ysbyty, pam aethoch i'r ysbyty?

A yw'r awdurdod lleol, ymddiriedolaeth y GIG, ymddiriedolaeth gofal sylfaenol neu adran o'r llywodraeth yn talu am rywfaint o'r costau er mwyn i chi fyw yno?

Ydynt Os 'Ydynt', pa awdurdod, ymddiriedolaeth y GIG, ymddiriedolaeth gofal sylfaenol neu adran o'r llywodraeth sy'n talu?

Na Ewch i gwestiwn 44.

44 A ydych wedi gadael ysbyty, cartref gofal neu rywle tebyg yn ystod y chwe wythnos diwethaf?

Ydw Dywedwch wrthym pryd yr aethoch yno.

Na Ewch i gwestiwn 45.

Dywedwch wrthym pryd y daethoch oddi yno.

Rhowch enw a chyfeiriad llawn y man lle buoch yn aros.

Cod post

Os ydych wedi bod yn yr ysbyty, pam aethoch i'r ysbyty?

Ynglŷn ag amser wedi'i dreulio yn yr ysbyty, Lwfans Gweini Cyson a Sut rydym yn eich talu chi

45 A ydych chi wedi bod yn yr ysbyty yn ystod y ddwy flynedd diwethaf?

Ydw Dywedwch wrthym yn y blwch isod.

Na Ewch i gwestiwn 46.

Pam y bu'n rhaid i chi fynd i'r ysbyty?

46 **Lwfans Gweini Cyson**

Ticiwch y blwch os ydych yn cael un o'r canlynol neu'n disgwyl clywed amdanynt:

- Lwfans Gweini Cyson Pensiwn Rhyfel
- Lwfans Gweini Cyson Budd-dal Anabledd Anafiadau Diwydiannol

47 **Sut y byddwn yn eich talu**

Mae'n rhaid i chi ddarllen tudalen 10 o'r **nodiau** am sut y byddwn yn eich talu cyn i chi dicio un o'r blychau isod.

Os gallwn dalu Lwfans Gweini i chi, byddwn yn talu'r budd-dal yn yr un modd ag y telir eich Pensiwn y Wladwriaeth neu Gredyd Pensiwn.

Ticiwch os ydych yn cytuno i ni ei dalu yn y modd hwn a'ch bod yn deall y wybodaeth am gael eich gordalu ar dudalen 10 o'r **nodiau** – **Sut y byddwn yn eich talu.**

Ticiwch os nad ydych yn cytuno, neu os nad ydych yn cael Pensiwn y Wladwriaeth neu Gredyd Pensiwn. Byddwn yn cysylltu â chi ynglŷn â hyn.

Datganiad gan rywun arall sy'n eich adnabod

48 Noder, nid oes rhaid cwblhau'r datganiad hwn.

Os ydych am gwblhau'r datganiad hwn, y person gorau i wneud hynny yw'r un sydd fwyaf cysylltiedig â'ch triniaeth neu'ch gofal. Gallai fod yn rhywun rydych eisoes wedi sôn amdano ar y ffurflen hon.

Os ydych yn llofnodi'r ffurflen hon ar ran y person anabl, dylech ofyn i rywun arall gwblhau'r rhan hon.

Pa mor aml rydych yn gweld y person y mae'r ffurflen hon yn cyfeirio ato?

Nodwch beth yw ei salwch a'i anableddau a sut y caiff ei effeithio ganddynt.

Rhowch eich swydd, proffesiwn neu berthynas â'r person y mae'r ffurflen hon yn cyfeirio ato.

Eich enw llawn

Eich cyfeiriad

Cod post

Rhif ffôn yn ystod y dydd
lle y gallwn gysylltu â chi neu
adael neges

Eich llofnod

Dyddiad

Gwybodaeth Ychwanegol

49 Dywedwch unrhyw beth arall y credwch y dylem ei wybod am eich cais.

Os oes angen mwy o le arnoch, gallwch barhau ar ddarn o bapur ar wahân. Rhowch eich enw a'ch Rhif Yswiriant Gwladol ar frig pob tudalen.

Datganiad

50

Ni allwn dalu unrhyw fudd-dal nes y byddwch wedi llofnodi'r datganiad, a dychwelyd y ffurflen atom. Dychwelwch y ffurflen wedi'i llofnodi ar unwaith.

Rwyf yn datgan bod y wybodaeth a roddwyd gennyf ar y ffurflen hon yn gywir ac yn gyflawn hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred.

Rwyf yn deall y gellir dwyn achos neu gamau eraill yn fy erbyn os byddaf yn rhoi gwybodaeth sy'n anwir yn fwriadol.

Rwyf yn deall bod yn rhaid i mi hysbysu'r swyddfa sy'n talu fy Lwfans Byw i'r Anabl ar unwaith am unrhyw beth a allai effeithio ar fy hawl i gael y budd-dal hwnnw, neu'r swm a gaf.

Rwyf yn deall y gallai'r Adran ddefnyddio'r wybodaeth sydd ganddi ar hyn o bryd neu y gallai ei chael yn y dyfodol i benderfynu p'un a oes gennyf hawl i gael:

- y budd-dal yr wyf yn gwneud cais amdano,
- unrhyw fudd-dal arall yr wyf wedi gwneud cais amdano,
- unrhyw fudd-dal arall y gallaf wneud cais amdano yn y dyfodol.

Dyma fy nghais am Lwfans Gweini.

Llofnod

Dyddiad

--

Printiwch eich enw yma

A ydych wedi llofnodi cwestiwn caniatâd 16 ar y ffurflen gais hon ac wedi rhoi'r dyddiad arno?

I gael gwybodaeth ynglŷn â sut rydym yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth a help a chyngor am fudd-daliadau eraill, gweler tudalen 10 a 11 o'r **nodiau**.

Beth i'w wneud nawr

Sicrhewch eich bod wedi ateb pob cwestiwn sy'n berthnasol i chi neu'r person rydych yn gwneud cais ar ei ran. Sicrhewch eich bod wedi llofnodi'r cwestiwn caniatâd 16 a'r datganiad yng nghwestiwn 50.

Rhestrwch yr holl ddogfennau rydych yn eu hanfon gyda'r ffurflen gais hon isod. Er enghraifft, rhestr bresgripsiwn, adroddiad meddygol, neu gynllun gofal.

Beth sy'n digwydd nesaf

I gael gwybodaeth ynglŷn â beth sy'n digwydd nesaf, gweler tudalen 12 o'r **nodiau**.

Lle i anfon y ffurflen wed'i llenwi

Os ydych yn llenwi' r ffurflen hon yn Gymraeg anfonwch i

Canolfan Budd-dal Anabledd
BLWCH POST 36
CAERDYDD
CF91 5AT

Mae cyfathrebiadau yn y dyfodol ar gael yn Gymraeg i bobl yn byw yng Nghymru.

Os nad ydych yn sicr o hyd ynglŷn â lle i anfon y ffurflen

Ffoniwch Linell Ymholiad Budd-dal (BEL)

Ffôn n: **0800 88 22 00**

Ffôn n testun: **0800 24 33 55** (ar gyfer anawsterau clyw neu leferydd)

Ar gyfer ceisiadau Lwfans Gweini eisoes yn bod

Gallwch gysylltu â :

Disability Contact and Processing Unit

Government Buildings

Warbreck House

Warbreck Hill

Blackpool

FY2 0YJ

Ffoniwch: **08457 123456**

Ebost: **DCPU.Customer-Services@dwp.gsi.gov.uk**